

Theraplay-en metod att stärka det goda samspelet mellan barn och föräldrar

Ulla Ader

Inga Lundblad Danielsson

Leg. Psykologer

Cert. Theraplayterapeuter

Theraplay

- Certifierade Theraplay- terapeuter 2009
- Introduktionskurs 2003, sedan dess använt metoden på barn med olika typer av funktionsnedsättningar ex D.S, Autism, US, Rh
- Forskningsprojekt

Samspelsbedömning MIM och Theraplay

- En lekfull, attachmentbaserad samspelsmodell, MIM-bedömning, Theraplay-behandling
- Utvecklades av Jernberg, Booth i USA, Chicago under 60-talet
- Nu spridd över hela världen. USA, Canada, Finland, Sverige, Tyskland, Sydkorea, England, Botswana, Australien, Japan, Israel, Lettland, Spanien, Sydafrika

Vad är MIM?

- Marschak Interaction Method
- En halvstrukturerad, videoinspelad samspelesbedömning mellan föräldrar och barn
- Syftar till att ge en bild av anknytningsmönster och samspel mellan föräldrar och barn
- Föräldrar och barn utför enkla, lekbetonade uppgifter, som sedan kodas

Vad är MIM?

- Finns i olika åldersskalor
- Ger god hjälp att differentiera val av behandling utifrån den enskilda familjens resurser och behov
- Utgör underlag för upplägget av Theraplay

Theraplay

- Metoden bygger på anknytningsteori, samspelsteori och utvecklingspsykologi. Fokus i terapin är att lyfta fram barnets behov och stärka det goda samspelet mellan barn och förälder .
- Utvecklingen av inre representationer rörande själv , andra och omvärlden sker utifrån de erfarenhet man får i en relation
- Bowlbys anknytningsteori samt Winnicots objektrelationsteori
- Sterns teorier om intersubjektivitet och modern forskning kring attachment och hjärnans utveckling i samspel förälder-barn, kastar nytt ljus över Theraplay

Utmärkande drag för Theraplay;

- Bygger på ett "good enough" föräldraskap, som leder till en trygg anknytning
- Inkluderar föräldrarna i behandlingen för att förändra samspelet och den "inre bilden" av barnet.
- Strukturerat och bygger på den vuxnes ledarskap
- Fokuserar på här och nu
- Ingen tolkning av symboliska budskap eller symbollek
- Anpassat efter barnets emotionella ålder och inte den kronologiska
- Använder beröring som ett viktigt inslag
- Lustfyllt, fysiskt, interaktivt och lekfullt
- Förändra barnets syn på sig själv, relationer och omvärlden

Hur läggs terapin upp?

- Antal sessioner ca 15-20, 1g/ve
- Regelbundna föräldrasamtal utifrån behov, inlagda mellan sessionerna.
- Sessionerna med barn eller med barn tillsammans med föräldrar videofilmas
- På föräldrasamtalen tittar man gemensamt på filmerna och har det som utgångspunkt
- Även syskon kan inkluderas

Fem grundläggande samspeledimensioner

- Struktur
- Engagemang
- Omsorg
- Utmaning
- Lekfullhet

Theraplay

- Målet är att stärka självförtroende, tillit och lust hos barn och föräldrar
- Budskapet är att det kan vara roligt och tryggt att vara tillsammans med någon annan
- Sessionerna bygger på det tidiga, aktiva samspelet mellan barn och förälder, är ”lekfulla”, här och nu” och relationella

Theraplay och neurobiologi

- Theraplay påverkar främst högra hjärnhalvan. En förälders emotionella intoning, beröring, vaggande, matande, sjungande, ögonkontakt, titt- ut är föda för den högra hjärnhalvan under tidiga barnår, men också under hela livet. Bygger nya spår, aktiverar hjärnceller.
- Höger hjärnhalva -utvecklandet av empati
- Ansiktsigenkänning
- Sensationer och föreställningar
- Att förstå sociala sammanhang
- Kroppsuppfattning
- Kroppsreglering
- Theory of mind, delad uppmärksamhet
- Stämmer med Susan Harts forskning

Olika nivåer av Theraplay

- Psykoterapeutisk metod
- Grupp Theraplay
- Theraplay som inspiration i familjearbete
- Ett förhållningssätt; förebyggande arbete, föräldrautbildning, kartläggning av samspelelmönster i utredning

För vilka ?

- Då föräldern önskar hjälp i samspelet med sitt barn
- Inåtvända, ängsliga, deprimerade barn
- Utagerande, trotsiga, agressiva barn
- Traumatiserade barn
- Neuropsykiatrisk problematik
- Olika typer av funktionsnedsättningar, fokus är på samspel

Varför anser vi att metoden passar i verksamheter som möter barn med funktionshinder och föräldrar.

- Kombinationen av kunskaper om konsekvenser av funktionshinder, tillsammans med den ökade risken för en dålig anknytning/sämre samspel som kan uppstå mellan förälder och barn, när barnet har ett funktionshinder.
- Allmän kunskap om psykisk ohälsa, samt kunskap om funktionshinder
- Theraplay ger mycket stora möjligheter att göra det "oprätbara", prätbart.

Att få ett barn med funktionsnedsättning

- Ställer särskilda krav på föräldern
- Även den mest trygga förälder kan tappa "karta och kompass" ett tag
- Barnet kan ge svaga-annorlunda signaler
- Barn med funktionshinder svårare i sin identitetsutveckling-vem är jag?
- Barn med funktionsnedsättning löper större risk för psykisk ohälsa

Inre bilder hos föräldrar och barn

- Bygger upp bilder där det inte finns begränsningar i förmågan till mentalisering,
- Bygger upp strukturer ur kaos, där diagnosen kommer före barnet
- Sorgen- vi delar det ordlösa- som blir till ord

Inre bilder hos barn

- Att bygga upp ett själv, självkänsla-självförtroende.
- Utveckling hos barnet, psykiskt och fysiskt.
Vad är primärt och sekundärt

Theraplay med barn med FH

- Längre behandlingar/mera anpassningar
- Ej så mycket förändringar
- Mycket struktur och omsorg
- Speciella anpassningar ibland
- Stärka barnets självkänsla
- Få barnen att klara krav
- Stärka barnets identitet genom att sätta ord på annorlundaskapet

Forts

- Hjälpa föräldrarna i bearbetning av förlusten av drömbarnet
- Stärka barnets lekfullhet och intoning
- Stärka syskon
- Ge barn och föräldrar erfarenhet av lust och glädje med samspel
- Man kan behöva ha med föräldern direkt i rummet och ge barnet stöd v.g reglering (gäller generellt theraplay)

Forts!

- Vi väntar aningen längre med att ta in föräldern i rummet så att de får en möjlighet att få distans och i lugn och ro och få upptäcka sitt barn på nytt.
- Sekundära på lagringar-att hitta barnets optimala nivå.

Sätta ord på traumat

- Barn med funktionshinder kan behöva få hjälp att formulera sig kring funktionsnedsättningen och sitt annorlundaskap

Theraplay med syskon

- Syskon i samspel
- Fylla på syskonet
- Kunnskaper om syskonskapet

Hur påverkar det oss som terapeuter
att arbeta med Theraplay?